

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 224 (3386) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Véget ért a tervszerű német visszavonulás a keleti hadszíntéren

Teljes épségben sikerült elérnie a német hadseregnek a kedvezőbb, új arcvonalat — 1300 kilométer hosszúságban megmerevedett a front Kesselring csapatai támadást kezdtek a 8-ik brit hadsereg állásai ellen

Berlinből jelentik: (B. T.) Az elszakadó hadműveletnek minősített német visszavonulás a keleti harctér déli szakaszán, berlini magyarázók szerint, véget ért. A német hadseregnek sikerült teljes épségben elérnie a Dnyepert, ahol a folyó nyugati partján új állásokat foglalt el. A német csapatok a természet által védett szakaszra vonultak vissza, ahol harci erejük növekszik és zavartalanul előkészülhetnek a téli hadjáratra. Az arcvonal 1300 kilométer hosszúságban megmerevedett. Az orosz támadás megbénulása, német vélemény szerint legfeljebb a középső szakaszon függhet össze az időjárás rosszabbra fordulásával. Míg a többi részen a megnövekedett német ellenállás eredménye. Az évszakkal járó időjárás rosszabbodás nyilvánvalóan csak a harctér kevésbé fontos szakaszain érezhető. A német vezérkar máris meglette az előkészületeket a téli és érvényesíti az elmúlt két esztendő téli hadjáratainak tapasztalatait. Nem kell attól tartani, hogy a szükséges intézkedéseket ezután is rögtönzni kell. A német vezérkar figyelembevett minden hadműveleti eshetőséget.

Moszkva ma elégedetlenebb, mint valaha...

Zürichből jelentik: (MTI) Francia legionáriusok újabb nagyobb csoportja indult el Párizsból a keleti harctérre. Berlinből jelentik: (MTI) Az Interini jelentik: Szerdán délelőtt nehéz német és szovjet harciútegek között párba fejlődött ki Kronstadiban. Egyik német nehézüteg jó találatokat ért el a hajógyárban és a hajójavító műhelyekben. Nagy füstfelhők mutatják a találatok eredményét.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Paul Winterton, a News Chronicle moszkvai tudósítója megállapította, hogy az angol és szovjet ellentétei két csoportra oszthatók. Az egyik a katonai, a másik pedig a politikai ellentétek csoportja. A katonai kérdésekben az ellentétek a második arcvonallal függnek össze. A Szov-

jet ma elégedetlenebb, mint valaha, mivel a nyugati szárazföldi harctér a szövetségesek csak részben valószínűsítették meg. Alig van ember a Szovjetben, aki ne vallaná azt a nézetet, hogy a Szovjet szövetségesei nem akarnak sok áldozatot hozni, ugyanakkor, miközben pedig a szovjet katonák tömegesen esnek el. Senki sem győzheti meg az oroszokat arról, hogy a szövetségesek nem lettek volna képesek a második arcvonal felállítására. Nyilvánvalóan mondják azt is, hogy

a Földközi tengeri harcsemenyek még annyi haszonnal sem jártak az oroszokra, hogy a németek kénytelenek lettek volna akár csak néhány hadosztályt is elvenni a keleti harctérről.

Fokozódott a német ellenállás Benevento irányában

Zürich. A Pest különtudósítója közlése szerint az olasz harctéren Kesselring csapatai támadást kezdtek a keleti szakaszon a 8-ik hadsereg állásai ellen Termoli környékén. Az olaszországi harctér nyugati szakaszán az amerikaiak még mindig közvetlenül Nápolytól északra és keletre harcolnak. Kesselring csapatainak zömét Caserta körül vonta össze. Itt lesz a harcok súlypontja.

Algír. (Bud. Tud.): A szövetségesek északafrikai főhadiszállása jelenti, hogy csütörtökön reggel Benevento irányában a német ellenállás fokozódott. Nápolytól északra a szövetségesek átkeltek a Voltorno folyón. * Jelenleg 160 kilo-

méterre vannak Rómától. Olasz csapatok támogatják a szövetségeseket annyiban, hogy Délolaszországban átvették a rendfenntartó szolgálatot. Kikötőszakértők szerint Nápoly kikötőjét súlyosan megrongálták, de a károk jövetelesek. A bejáratot már kiszabadították és a hét végére már 10.000 tonnás hajók is befuthatnak a kikötőbe.

Chiasso. (Bud. Bud.): Eddigi megállapítás szerint a szeptember 25-én Bologna ellen intézett angolszász légitámadásnak 800 halálos áldozata van.

Chiasso. (Bud. Tud.): Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja jelenti, hogy a svájci gárda őrszolgálatának megszigorítására kapott a pápától

parancsot. A pápa elhatározta, hogy növeli a gárda létszámát is. Egyébként a viszonyok Róma megszállása óta nem változtak. A vatikáni hatóságok az ese-

ményekkel szemben tartózkodóak és teljes nyugalmat tanúsítva várják a teletményeket. Intézkedtek arra az esetre is, ha a harcok színhelye Róma felé közeledne. Zászlókat és falragaszokat készítették, hogy szükség esetén megjelöljék a pápai épületeket.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Elmer Davies, az északamerikai haditájékoztató hivatal vezetője, newyorki jelentés szerint azt tanácsolja az északamerikaiaknak, hogy ne hanyuljanak háborus erőfejlesztésükben, mert az ellenség új módszereket gondolt ki a tengeren, valamint a levegőben, melyeknek következtében Németország bombázása most sokkal nehezebb és költségesebb lesz.

Japán tengeralattjárók sikere

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Manilából jelentik, hogy október 14-én hirdetik ki a Fülöp-szigetek függetlenségét.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Japán tengeralattjárók jelentős sikerét jelentik egy meg nem nevezett kikötőből. A japánoknak október 3-án a Csendes tenger déli részén sikerült felderítő uton levő három angol romboló közül kettőt elsüllyeszteni. Beszámolnak arról is, hogy nagy Japán légi erő eredményesen bombázta Sgoode Nough és Trubriand sziget ki-

kötőjét. Valamennyi japán bombázó visszatért.

Madrid. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az amerikai hadügyminisztérium Mexico Cityből érkező jelentések alapján közölte, hogy San Miguel-nél ösztűzésre került sor a katonaság és a zendülők között. Az ösztűzőkzés során 15 felkelő elesett. Pueblo államban szintén voltak kisebb esatározások a katonaság és a zendülők között. Ezek a esatározások is áldozatokat követeltek. A orosz élelmiszerfelosztás miatt felingerelt lakosság Mexico City és Guadalupe között megtámadott egy tehervonatot.

"Koalíciós kormány" alakításán fáradozik Kairóban a jugoszláv ex- király

London. (Bud. Tud.): Péter jugoszláv exkirállyal együtt a jugoszláv menekült kormány legtöbb tagja Kairóba tette át székhelyét. Egyesek még Londonban maradtak. Londoni jugoszláv körökben bizakodóan nyilatkoztak arról, hogy Kairóban rövidesen tartós megoldást találnak a háborús kérdésekben. Londonban úgy tudják, hogy újabb fiatalabb politikusok léptek előtérbe. Nagy koalíció megalakítása a cél, főként

szerb és horvát földművespártiakból. Az 1895-ben született Csabriloovic Branko áll a mozgalom élén, mint a boszniai földművespárt vezetője. Híre jár, hogy külügyminiszternek Jukies eddigi államtitkárt szemelték ki. Mindkét kiszemelt politikus a „haladás” híve, aki tudja, hogy Jugoszláviának Oroszországgal és a szövetségesekkel jóban kell lennie. A király, hir szerint, bizalommal viseltetik az ilyen összetételű kormány iránt.

Fontos tanácskozások voltak a zágrábi usztasa-főhadiszálláson

Zágrábból jelentik: (MTI) A horvát hivatalos hírgyűnökség jelentése szerint az usztasa-főhadiszálláson szerdán nagyfontosságú tanácskozások folytak. A tanácskozáson résztvettek a miniszterelnökön és a kormány tagjain kívül az államtanács tagjai, valamint a doglavníkok is.

Délután 4 óra tájban a poglavnik is megjelent a tanácskozáson. A poglavnik beszédet is mondott, amelyben körvonalazta azokat az alapelveket, ame-

lyekre az új állam jövőendő bel- és külpolitikáját kívánják felépíteni.

Zágrábból jelentik: (MTI) A horvát lapokban felhívás jelent meg, amelyben a hivatalos tényezők felszólítják a horvát férfiakat az Adria hadosztályba való belépésre és a belépés érdekében való propaganda kifejtésére. Az Adria hadosztálynak a legfőbb feladata a horvát Adria megvédelmezése lesz.

Elfoglalták a németek a dodekanezoszi Laros szigetet

Délolaszországban sehol sem tudták áttörni az angolszászok a német vonalakat

Aggodalmat kelt angolszász körökben a német tengeralattjárók ismét fokozódó tevékenysége

Ankara. (MTL.) Ideérkezett jelentések szerint a németek elfoglalták a dodekanezoszi Laros szigetet, ezenkívül Samos szigetén is folynak a harcok.

Lisszabon. (MTL.) Az angol hírszolgálat jelenti Moszkvából: Most, hogy a szovjet csapatok napi területnyeresége összezsugorodott, Moszkvában fokozott keserűséggel tesznek szemrehányást amiatt, hogy a szövetségesek nem valószínűsítették meg a második arcvonalat, amikor a szovjet csapatok előretörése csúcspontját érte el. A szövetségesek szereplését Olaszországban, moszkvai körökben nagy érdeklődéssel kísérik ugyan, de a szovjet közvélemény az angol és amerikai csapatok lendületét erőtlenségnek találja.

Lisszabon. (MTL.) A Német TI jelenti: A Daily Worker című angol kommunista lap megállapítja, hogy az olaszországi arcvonal másodrangú

és nem jelenti a második arcvonalat. Az olaszországi fejlemények hideg zuhanyként hatottak a szövetséges országok nagykövetségére, mert *Badoglio* fegyverletétele után a közvélemény azt hitte, hogy ezzel a háboru már véget is ért. Ezt a rózsás képet azután darabokra zúzta a Nápolyért folytatott véres harcok borzalmas valósága és *Mussolini* kiszabadítása. A szövetségesek habozó és bátoratlan politikai és katonai taktikája lehetővé tette, hogy a németek ismét kezükbe ragadják a kezdeményezést. A szövetséges hadvezetésről már most megállapítható, hogy az olaszországi angol-amerikai támadás semmiféle hasznot nem hajtott a szovjetnek a keleti arcvonalon. Éppen ezért gyökeres átdolgozás alá kell venni az angolok és az amerikaiak egész hadvezetését és fel kell állítani nyugaton a tényleges második arcvonalat, írja a lap.

végrehajtott partraszállás amellyel a németek hátába akartak kerülni, nem hozott említésre méltó sikereket az angolszászok számára. A német csapatok kedden tovább folytatták a Foggianál partraszállt csapatok visszaszorítását. E harcokban kedden 11 ellenséges páncélost lőttünk ki.

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: A német csapatok kedden délelőtt is támadták az új angol partraszállási hadműveletet és elsüllyesztettek két egyenként mintegy kétezer tonnás partraszállási hajót, valamint egy 800 tonnás vízijárművet. A keddi nap fo-

lyamán az Appennineekben lefolyt harcok eredményét abban lehet összefoglalni, hogy az angolok és amerikaiak sem Volturától keletre sem Beneventótól nyugatra nem tudták a német védelmi övezetet áttörni.

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: A keletadriai partvidéken a német csapatok rendbiztosító műveletei folytán a helyzet lényegesen megszilárdult. A görög-albán határterületen több bandát harcra kényszerítettünk és ezeket vagy elfogtuk, vagy szétugrasztottuk. Albániában a lakosság köréből sokan jelentkeznek szolgálatra, mint hírszerzők, sőt mint harcosok is. Spalató térségében a német csapatok ismét több kikötőt és szigetet vettek birtokukba.

Bern. (MTL.) A Német TI jelenti: Az angol repülők ismét megsértették Svájc területét. Hivatalosan jelentik, hogy október 6-án, 11 óra 30 perc és 12 óra 45 perc között igen nagy magasságban szállva megsértették Svájc területét. A svájci határt déldől észak felé háromszor repülték át. Légiridőket rendeltek el.

Angliában csalódást keltett a hír, hogy mégis Moszkvában lesz a hármaskör értekezlet

Mit követel a Szovjet?

Stockholm. (MTL.) A Német TI jelenti: A stockholmi lapok londoni értesülése szerint az angol birodalmi közvélemény számára nagy csalódást jelentett az a hír, hogy a háromhalmi értekezlet színhelye nem London, hanem Moszkva lesz. Általános vélemény szerint ez a körülmény hangsúlyozza azt a szerepet, amelyet a szovjet fog játszani az értekezleten.

A moszkvai értekezlet a háború kitörése óta, londoni vélemény szerint, a legnehezebb próbaköve lesz az angol diplomáciának. Az értekezlet előtt összeül a földközi-tengeri tanács is, amelyen állásfoglalást várnak arról, milyen álláspontra helyezkedik a szovjet *Badoglio*-val szemben.

Buenos-Aires. (MTL.) A Német TI jelenti: A szövetségesek külügyminiszteri értekezletének washingtoni előkészületei alkalmából a *Noticias Graficas* című buenos-airesi lap foglalkozik a Szovjetunió várható követeléseivel. Szerinte a szovjet valamennyi halmi állam, továbbá Keletlengyelország és Besarabia bekebelezését kívánja. Azonkívül az 1940 évi határrendezésnek megfelelő finn terület visszacsatolását. Végül döntő befolyást akar biztosítani magának Románia, Szerbia, Bulgária és Irán kormányainál.

Indiában még mindig nem lehet szó önkormányzatról

Lisszabon. (MTL.) Londonból jelentik, hogy *Morrison* belügyminiszter szerdán Londonban elhangzott nyilvános beszédében nyíltan ismertette a háborus kérdésekben keletkezett angolszász nézeteltérések forrásait.

Határozottan kijelentette, hogy a brit birodalom minden erejével addig folytatja a háborút, amíg legyőzi Japánt. Természetesen az angol közönség nem foglalkozik olyan nagy mértékben a távolkeleti eseményekkel, mint az európai háttérrel, de ennek nincsen különösebb jelentősége. Végeredményben nem a japánok intéztek légitámadásokat London ellen és Európát alig 30 kilométer választja el Angliától. Két angol dominium marad még a Csendes-tengeren, melyekre a japán fenyegetés élethál kérdést jelent. Elképzelhető, hogy ezeknek a dominiumoknak háborus ügyét nem tekintik a rendelkezésre álló erőfeszítések utolsó lehetőségéig alkalmatlannak. Nem-haitanniában? Bárhol harcolunk, mindenütt

közös ügyért harcolunk. A távolkeleti háború hatalmas színterét katonailag tekintve, beleértve az angol, ausztráliai, britindiai csapatok szereplését, a brit birodalom hozzájárulása egyenlő az amerikai hozzájárulással.

Morrison azután rámutatott az angol háborus termelésre, melyről kijelentette, hogy Angliát teljesen mozgósították. A brit csapatok felszerelésének túlnyomó részét a birodalomban állították elő és a birodalomban nemesek a maga háderőjét látta el felszereléssel, hanem hatalmas mennyiséget küld Oroszországba és hozzájárul az európai szövetségesek felszereléséhez is.

A brit birodalom politikája ellen bizonyos amerikai személyiségek részéről elhangzott bírálatokról azt mondta:

— Amikor kijelentjük, hogy fenn akarjuk tartani birodalmunkat, egy csomó ember olyan magatartást tanúsít, mintha kihirdettük volna ter-

Felmorzsolták a németek a vonalaik mögött partraszállt szovjet erőket

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal sulypontjain kedden is alig csökkenő heveséggel folytak a harcok. A Taman félszigeten egy szovjet csoport partraszállást kísérelt meg a német vonalak mögött. A német csapatok az ellenséges köteleket teljes egészében felmorzsolták és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. Az Azovi-tengertől északra a németek egy fontos magaslati állást foglaltak el, melyet a szovjet többszöri ellentámadása ellenére is megtartottak. A Dnyepropetrovsktól északnyugatra levő bolsevista hídfő ellen intézett német támadás a keddi nap folyamán rendkívül elkeseredett harcokat váltott ki és vé-

gezetül a németek teljes győzelmével végződött. A Dnyeper középső folyásánál a szovjet gyengébb erőikkel sok helyen átkelést kísérelt meg, kísérletei azonban meghiúsultak. A pripjet tarkolata és a Dnyeper közötti vidéken a német erők sikeresen folytatták támadásaikat és jelentékeny mértékű előrehaladást értek el kelet felé.

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: Német zuhanórepülők október 6-án a Fekete-tengeren a Krim-félszigettől délnyugatra elsüllyesztettek három szovjet rombolót, köztük egy legkorszerűbbet is. A Charkov nevű romboló 2200 tonnás volt, sebessége 43 csomó.

150 ezer tonna ellenséges hajótér pusztult el az afrikai partok előtt

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: Október 4-én egy német torpedóvető repülőgép kötelék a Tenesse-fok magasságában az afrikai partok előtt harca kényszerített mintegy 80 hajóból álló biztosított angolszász hajókaravánt. Egyik hajót a másik után érte találat. Egy tízezer tonnás teljesen megrakott csapatszállító hajó a levegőbe repült, nyilván lőszer is volt rajta és elsüllyedt még mielőtt a csónakokat leeresztették volna.

Egy hasonló nagyságú másik csapatszállító hajó szintén találatot kapott, úgyhogy oldalra dőlve mo-

dulatlanná vált. Negy hajón tüzet figyeltek meg. Összesen 16 gőzös-ért találat, melyeknek tonnatartalma összesen 150.000 tonna. Az ettalál hajók közül többnek megsemmisítésével kell számolni.

Madrid. (MTL.) A Német TI jelenti: Newyorki jelentés szerint a német búvárhajók ismét fokozódó tevékenysége aggodalmat keltett az Egyesült Államokban. A legutóbbi veszteségadatok erős visszhangot váltottak ki a közvéleményben és a sajtóban egyaránt.

Lényegesen megszilárdult a helyzet a keletadriai partvidéken

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti az olaszországi harctérről: A foggiai síkság felé történő magyarán elleneséges csapatszállításokból arra lehet következtetni, hogy az inváziós csapatokat jelentős mértékben erősítik,

a keleti szárnyon folyó hadműveleteik, mintán sem Nápolytól északra, sem Beneventótól nyugatra nem tudták az áttörést kioszkálni. Azonban sem a kelet felé történő sulypont-csúszás, sem pedig a Termolinál

jeszkedő politikánkat.

Azután Palesztináról emlékezett meg. Önkormányzat felállításáról nem lehet szó. Nem Nagybritannia tiltja, hanem a zsidók és arabok közötti surlódások teszik lehetetlenné. Indiában hasonlóképpen nem lehet még szó önkormányzatról.

Hirtelen meghalt a szaldobágyi református lelkész

Nagyvárad, okt. 7. Asztalos Ferenc, szaldobágyi református lelkész a keddi virradó éjjel hirtelen meghalt. Hétfőn Nagyváradon járt és a legjobb hangulatban hevesárlásokat eszközölt. Midőn azonban este felé kocsin megérkezett Szaldobágyra, már rosszul érezte magát. Bevittek a lakásba, hol rövidesen önkivületi állapotba esett és nem sokára meghalt. A nagyváradai ügyészség tegnap kiszállt a helyszínre és megadta a temetési engedélyt. Asztalos Ferencet ma délután búcsúztatják el Szaldobágyon, aztán Bereghörszörömbé szállítják, ahol holnap délután helyezik örök nyugalomra.

Teljes erővel folyik az útépítés Kárpátalján

(MTI) A nagy világgés közepette is teljes erővel folyik az útépítés Kárpátalján. A Tarac és Tisza völgyét összekötő 70 kilométer hosszú műút most készült el. Zsindely Ferenc kereskedelemügyi miniszter, vitéz Csatay Lajos honvédelmi miniszter és Tomcsányi Vilmos Pál kárpátaljai kormányzó biztos most adták át az elkészült új műutat a használatnak. A Fekete-Tisza forrásvidékéhez vezető út is most készült el. Az útszakasz megépítése a kirándulók régi vágyát valósítja meg. A most létesített útvonal hatalmas sziklafalak között 1200 méter magasságig emelkedik. A két útvonal építése 14 millió pengőbe került és 260 napig dolgoztak rajtuk.

Megállapították a tenyészállat díjakát

Értesítjük a köztenyésztéshez tartozó 2 évesnél idősebb üszők és tehénnek, (bivalyüszők és bivalytehenek), valamint 1 évesnél idősebb tenyészokocák és anyajuhok tulajdonosait, hogy ezen nőivarú állatok után fizetendő tenyészállat díjakról, illetve a fedeztetési díjakról összeállított kivétési lajstromot a vonatkozó szabályrendeletek alapján a városi fogyasztási adóhivatali folyó hó 9-től kezdődőleg nevezett hivatali helyiségben (Bémer-tér 4., I. em.) 15 napi közzemlére teszi ki, amely idő alatt a lajstromokat megtekinthetik s elene fenti határidőn belül a városi közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához fellebbezést adhatnak be. A folyó hó 30-ig be nem fizetett tenyészállatdíjakat, illetve fedeztetési díjakat közadók módjára fogjuk behajtani megfelelő késedelmi kamattal és a törvényes végrehajtási díjak felszámítása mellett.

Nagyvárad, 1943. október 7.

Városi fogyasztási adóhivatal.

Hirdessen a Magyar Lapokban

364.000 hallgató vett részt a vármegyei népnevelési előadásokon

Hatalmas és eredményes munkát végezett az iskolán kívüli népnevelési bizottság

Nagyvárad, október 7. Megirtuk, hogy a biharmegyei iskolán kívüli népnevelési bizottság október 5-én ülést tartott, amelyen Tarkó Lajos, a bizottság titkára az alábbi jelentést terjesztette elő a múlt tanévi munkáról és annak eredményeiről.

Biharmegye területén az 1942/43. tanévben iskolán kívüli népművelési tevékenységünket a lakosság műveltségi állapotának és gazdasági helyzetének figyelembevételével indítottuk meg.

Különös gondot kellett fordítanunk a felszabadult területekre. Itt nemcsak a felnőtt lakosság, de az ifjúság sorában is igen nagy az irástudatlanok száma. Az iskolákhól kikerült ifjúság pedig nélkülözötte a magyar nemzeti műveltséget.

Igy az irástudatlanok számára *analfabéta* és *alapismereteket* terjesztő tanfolyamokat állítottunk fel. Azok számára, akik a népiszkola

IV—VIII. osztályát végezték: *magyar nyelvvel, nemzetnevelési és közműveltségi* tanfolyamokat szerveztünk. Ezekben a tanfolyamokon a hallgatók a magyar helyesírást, fogalmazást sajátíthatták el. Ismereteket nyújtottunk az ember lelki és erkölcsi világa, a magyar irodalom, szülőföld és honismeret, történelem, állampolgári kötelességek és jogok, a természeti, gazdasági és egészségi ismeretek köréből.

A magyar népdal megszerettetése, terjesztése céljából ott, ahol arra lehetőség volt, magyar nótatanfolyamokat létesítettünk.

A nőnevelés célját szolgálta a *ki-gazdasszonyképző*, a *főző, szövő, szabás-varrás* tanfolyamok s az *anya-és csecsemővédelemre, gyermekgondozásra* vonatkozó előadások.

Külön foglalkoztunk a *levente-ifjúsággal*, külön a felnőttekkel és nőkkel.

1192 előadó végezte a nemzetnevelő munkát

Bizottságunk területén az 1942/43. tanév folyamán 223 községben és 11 puszán összesen 5.194 népművelési előadás: 40 analfabéta, 13 alapismereteket terjesztő, 5 közműveltségi, 15 nótá, 16 magyar nyelvvel, 21 nőnevelési, 5 egészségügyi, 22 gazdasági, 20 háziipari, 21 nemzetnevelési és 3 ügyeségi, összesen 181 tanfolyam tartott. Ezekben 138 vetített képek, 1.512 műsoros est és alkalmi ünnepség, 425 műkedvelői előadás és 7 népművelési hangversenyt tartottak meg. A gyermekek számára való szórakoztatások és mesedélutánok száma 609 volt.

A népművelési egységek összes száma: 24.486.

A népművelési előadásoknak 306.233, a tanfolyamoknak 5.167, a műkedvelői előadásoknak 53.240 hallgatója volt. A különféle népművelési előadásokon és tanfolyamokon így együttvéve 364.640 hallgató vett részt.

Egész tevékenységünkben nagy súlyt helyeztünk a régi harci éretnyek, a katonai szellem, hazafias ér-

zés, összetartás, a nemzeti öntudat ápolására, fejlesztésére.

Az 1942—43. tanév folyamán összesen 1.192 előadó odaadással végezte nemzetnevelő munkáját és pedig: 53 róm. kat., 113 ref. lelkész, 299 tanító, 338 tanítónő, 20 tanár, 7 tanárnő, 75 jegyző, 76 emberorvos, 9 állatorvos, 6 ügyvéd, 5 mérnök, 6 bír. 42 közigazgatási tisztviselő, 21 földbirtokos, 5 gazdatiszt, 11 iparos, 1 kereskedő és 104 egyéb foglalkozású egyén.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter vármegyénk felszabadult területeinek minden községébe s a magyar lakosságú külterületekre tekintélyes számú népkönyvtári könyveket juttatott. Az 1941. és 1942. évek folyamán 21.949 kötetet, a folyó évben 9570 kötetet, három év leforgása alatt 31.519 kötet népkönyvtári könyvet adományozott. A trianoni csanakavármegyében volt 7.830 kötet könyvvel így vármegyénk területén a népkönyvtári könyvek száma 39349 kötetre, a népkönyvtárak száma pedig 62-ről 267-re emelkedett.

151 könyvtárban 40.000 kötet

A bizottságunk területén lévő egyéb könyvtárak száma 151. Könyveink száma 40.112 kötet.

Az 1942/43. tavévben 47.915 olvasó 66.596 kötet könyvet vett igénybe.

Bizottságunk területén 77 népház van. Az olvasó- és gazdakörök, közművelődési egyesületek száma 182. Van 116 fiú és 124 leány, összesen 240 ifjúsági egyesület. Leventeegyesület már a legtöbb községben van. A dalgyletek száma 110.

Bizottságunk a folyó évi június hó 28-tól július hó 3-ig Nyiregyházán megrendezett népművelési előadóképző tanfolyamra a népművelési titkár vezetése mellett 16 népművelőt, a székesfehérvári népművelési bizottság által a folyó évi július havában Balatonlellén rendezett előadóképző tanfolyamra pedig 3 bihari népművelőt küldött ki.

Az 1942. év szeptember és október hó folyamán népművelési titkár a népművelési tevékenység szélesebb

körben való kiterjesztése, annak eredményes folytatása érdekében 27 körzeti székhelyül kijelölt községben népművelési szaktanácskozmányt tartott. Ezekben az értekezleteken a vármegye össztanítósága részt vett. Meg voltak ezekre hívva a járási főszolgabírók, a körzeti székhelyeken működő lelkészek, orvosok, gyógyszerészek, zöldkeresztes védőnők, a községi és körjegyzők, a levante körzetparancsnokok.

A tanév folyamán szerzett tapasztalataink és rendelkezésünkre álló adataink alapján röviden hű képet ipekkodtam adni a bizottságunk területén lefolytatott különféle népművelési tevékenységről. Az 1942—43. tanévben a katonai behívások, áthelyezések s így a tancsörök sorában történt változások, létszámcsökkenések következtében, de különösen az előadások helyeül szolgáló helyiségek hiányos fűtése és világítása miatt nagy nehézségekkel kellett megkü-

denünk. Hogy munkatervünket mégis legalább 90 százalékban sikerült végrehajtanunk, ezért elsősorban hálás köszönetünket kell kifejeznünk vitéz dr. Nadányi János alispánnak, aki bizottságunkat nemcsak feladatában mindenkor a legmesszebbmenőkig teljes odaadással támogatta.

Népművelő előadóink tábora évről-évre nevesebb lesz, akik elismerésméltó módon végzik áldáshozzó népművelő munkájukat s ha az előadások helyeül szolgáló termek fűtése és világítása biztosítva lesz, úgy a népművelés terén a folyó tanévben majd jóval gazdagabb eredményeket ígérő munkásságra számíthatunk.

Vasárnap nyílik meg a szolnoki művészek nagyváradai kiállítása

A szolnoki művésztelep tagjai folyó évi október hó 10-től 18-ig kiállítást rendeznek Nagyváradon, melynek ünnepélyes megnyitása október hó 10-én (vasárnap) délelőtt 12 órakor lesz az Ujéagiró otthon vörös szalonjában.

A kiállításra a város polgármestere meghívta:

Szinyei Mersé Jenő vallás és közoktatásügyi minisztert, báró Wlassits Gyula államtitkárt, Tasnádi-Nagy Andrást, az Országos Művészeti Tanács elnökét, v. Haász Aladár miniszteri osztályfőnököt, Lipich István ny. főispánt, báró Urbán Gáspár főispánt, Jancsó Lajos, a művésztelep ügyvezető igazgatóját, dr. Szabó Ferencet, Szolnok polgármesterét, Csányi Dénest a Szépművészeti Muzeum igazgatóját, Say Géza miniszteri osztálytanácsost, Takács Menyhért miniszteri osztálytanácsost, Ibl Ervin miniszteri osztályfőnököt, Balogh László miniszteri tanácsost és Tihamér Lajos miniszteri tanácsost.

A kiállító művészek között az új magyar képzőművészet több országosan ismert nevével kiválósága szerepel. Képeket állítanak ki: Basillides Barna, Bernáth Aurél, Chiovini Ferenc, Patay Mihály, Szilányi Lajos, Zádor István, Fényes Adolf, Gáborjánj Szabó Kálmán, Mattioni Eszter, Révész Péter Pál, Vidovszky Béla; a kiállító szobrászok pedig Borberek Kovács Zoltán és Kerényi Jenő.

Az ünnepélyes megnyitáson dr. Szabó Ferenc, Szolnok város polgármestere köszönti Nagyvárad város közönségét, dr. Soós István Nagyvárad polgármestere pedig köszönti Szolnok város közönségét és a kiállító művészeket.

A kiállítás minden nap délelőtt 10—1 óráig és délután 3—6 óráig lesz nyitva. A beléptidij személyenként 1 pengő, tanuló részére 30 fillér lesz.

Szolgáltatós gyógyszerárak:

III. CSOPORT:

KIGYÓ gyógyszerár, Bémer-tér 1 (Reisz L.) 15-68.

IL RAKÓCZI F., Szacsavay-u. 28. (Csanda E.) 17-47.

OROSZLAN gyógyszerár, Mussolini-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

MADONNA gyógyszerár, Sztarovezky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bírlő Feder Vilmos) 33-67.

Kegyelettel emlékezett meg Nagyvárad az aradi tizenháromról

A városházán dr Inceze Gábor református lelkész, az NMK székházában dr Hlatky Endre városi főispán, a Tűzharcosoknál Szabó János országgyűlési képviselő volt az ünnepi szónok

Közel egy század táplátából borong felénk a gyászos emlékű október 6-a, amikor egyszerre végezték ki a magyar szabadságharc 13 honvéd tábornokát. A magyar nemzet azóta is minden évben megemlékezik hőseiről, áldozatkészségéről és ünnepélyes külsőségek között rója le kegyeletét az aradi 13-nak, akik életüket adták a magyar szent szabadság eszméjéért. Nagyvárad városa a hagyományokhoz méltó keretek között, a legteljesebb magyar egység jegyében rendezte meg az október 6-i ünnepségeket, amelyeknek lefolyásáról az alábbiakban számolunk be:

Nemzeti Együttműködés

Október 6-án minden elveszett

A társadalmi egyesületek szövetségének a városháza dísztermében rendezett ünnepélyen róta le a kegyeletadókat a tizenhárom aradi vértanú emlékének.

Az ünnepi közgyűlésen Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök elnökolt. Megnyitó szavaiban rámutatott arra, hogy meg kell ismernünk azokat, akiknek nagy áldozathozásából merítjük erőnket a nemzeti élet vonalán. Hiszünk, hogy ezek az áldozatok nem voltak hiábavalók, mert a vértanúk kiontott vére az erősebb, a szebb, az igazabb magyar élet magvetése. A hála érzése tölti el szívünket, amikor azokra gondolunk, akik életüket áldozták a nemzetért és ezzel a hálátelt szívvvel idézzük ma az aradi vértanúk emlékét is.

Beszéde után Kállay Magda meleg átérzéssel szavaltta el Ábrányi Emil „Tizenhárom” című költeményét, majd Inceze Gábor református lelkész elmondotta nagyhatású ünnepi beszédét.

— Október hatodikája sincs egyetlen nemzetnek sem. A legyőzhetet-

len Armada pusztulása Anglia számára, a Basille lerombolása Páris népének, a versaillesi béke és Németország egybekovácsolása Berlinnek örömnappal volt, győzelem napja volt. Mámor, lelkesedés, öröm napja, hiszen nyertek, többeké lettek. Október hatodikán ezzel szemben minden elveszett.

Az aradi temető nem a halált hirdeti, nem pont egy elvesztett csata után, hanem életet hirdet, új indulást, az örökéletet izelteti meg. Nem halottakat cirógatunk, hanem a mi érettünk életét emlegetjük, meghallgatjuk parancsszavukat, amelyek erősebbek a mennydörgésnél és igyekezzünk parancsszavukat tettekbe öltöztetni.

Boldogak vagyunk és áldjuk az Istent, hogy ezek a verhetetlen hősök a mieink, hogy az aradi tizenhárom vezér a mi értékünk, a mi példaadónk.

Ezután Lakatos I. elszavalt a vitéz Somogyvári Gyula „Diszmenet” című, ódai szárnyalású költeményét s az ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget.

Nemzeti Munkaközpont

Nagyvárad 1849-ben

Lelkes hangulatban, teljes létszámban jelent meg a nagyváradi munkásság október 6-án este 7 órakor a Nemzeti Munkaközpont székházában, hogy megünnepelje az aradi vértanúk emlékét. Az ünnepélyen megjelentek dr Cziffra Kálmán vármegyei főispán, az ünnepi előadó dr Hlatky Endre városi főispán, mint tűzharcos és mint a Nemzetvédelmi Keresztesek nagyváradi szervezetének elnöke, több katonai előkelőség, üzemi parancsnok, a nemzetvédelmi keresztesek és a tűzharcosok küldöttsége, dr Dalló Gyula városi kultúratanácsnok, Fluck Ferenc városi tanácsnok és több városi vezető személyiség.

A műsor első számaként az NMK Építők dalkara Soós András karnagy vezényletével a Magyar Hiszekegyet énekelte el, majd Nagy István NMK titkár üdvözölte a megjelent előkelőségeket, megemlítve azt, hogy „külön ünnepe a nagyváradi munkásságnak ez az örvendős körülmény, amikor együtt ül a Munkás-otthonban a vármegye és a város első embere és a gyári munkások. A megnyitó beszéd után a Városi Vasut 25 tagú zenekara Bornemissza Zoltán karnagy vezényletével eljátszotta Kellert: „Templomszentelési Nyitány”-át. Ezután Fazekas Imre ünnepi szavaltatá követte, majd dr Hlatky Endre fő-

ispán tartotta meg ünnepi beszédét.

A főispán üdvözlő szavai után lebilincselő modorban, közvetlen hangon, színes képekben emlékezett meg a vértanúk 94 évvel ezelőtti történet tragédiájáról. Beszédét összefonta az akkori Nagyvárad életével, majd 1 perces felállásra szólította fel a hallgatóságot.

Ismertette Nagyvárad város 1849-i életét, visszavezetve a hallgatóságot egy évszázaddal a múltba. Ez a szándéka rendkívüli módon sikerült, mert a hallgatóság teljesen beleélté magát a város akkori életébe, lelki szemei előtt elvonult az akkori utcák, házak és emberek képe, a vár, a kisváros lakóinak helyzete, amelyre a mostani körülmények között senki sem idézhetett volna különben. A költői szárnyalású vázlat közben reáért az előadó az aradi napokra, majd újra vissza a nagyváradi életre, megemlítve Hódossy kormánybiztos munkáját, Nagyvárad kiürítését, majd az orosz megszállást szemtanúk elbeszélése alapján.

A főispán előadását azzal fejezte be, hogy nemzetünk legyen a múltéhoz hasonló egységes, az aradi vértanúknak pedig áldassék nevük.

Az ünnepi beszédet Nagy István titkár köszönte meg, majd a munkássághoz fordulva megemlítette,

hogy nincs ok elcsüggedésre, mert a magyar munkásság a múltban is most is megvédi tollal, kalapáccsal fegyverrel a hazát.

A műsor következő számában a

Tűzharcosok díszháborozása

Higgyünk a magyar jövőben

Számos polgári és katonai előkelőség jelenlétében folyt le azerdán este a tűzharcosok október 6-i díszháborozása. Egynegyed nyolckor már zsúfolásig megtelt a székház kisterme. A tűzharcosokon kívül megjelentek a nemzetvédelmi keresztesek, azonkívül a város, megye, rendőrség, levétek és oserkészek képviselői. A levéte fuvós-zenekar által intonált Himnusz hangjai mellett hozták be a zászlót s az ünnepség Báthori-Szűcs Sándor vezérőrnagy megnyitójával kezdődött meg. A megnyitó beszédében a biharmegyei Vitézi Szék kapitánya megemlékezett a 94 év előtti eseményekről. A résztvevők feszes vigyázzal emlékeztek a vértanúkra. Utána a vezérőrnagy folytatta megnyitóját.

Hálát adhat az a nemzet Istennek, akinek ilyen hősei vannak. Bizunk a magyar vértanú szellemében és higgyünk rendíthetetlenül a magyar jövőben! — fejezte be rövid beszédét.

Bodó Albert frontarcosvezető

„Elcsüggedésnek jelenleg semmi alapja nincs”

A Carmen cipőgyár hadiüzemi munkássága a városi Iskolánkülvüli Népművelési Bizottságnak támogatásával rendkívül szépen sikerült emlékül-ünnepélyt rendezett a Református Kulturház nagytermében október 5-én este 7 órai kezdettel. A megnyitó beszédet Kiss János igazgató tartotta, megemlítve az aradi vértanúk szomorú történetét.

A megnyitó beszéd után a Carmen dalkar a Magyar Hiszekegyet énekelte el, majd a színpadon 13 munkásleány kezében 13 szál gyertyával az emelvényen elhelyezett aradi vértanúk képe elé vonult, ahol egyenként elhelyezték a gyertyákat, majd a színpadon felsorakoztak és egyenként, közösen elszavalták Bajza József, Móra István és Ábrányi Emil alkalmi versét.

Ezután a Carmen dalkar nagy ha-

Carmen NMK dalkar Lukács László zenetanár vezényletével elénekelte a „Mind hősök voltak Ok...” című alkalmi dalt, majd Nagy István titkár zárószavával megköszönte a megjelent előkelőségeknek és a munkásságnak megjelenését. Az ünnepély befejezése a Városi Vasut zenekarnak játékaival ért véget, akik Bornemissza karnagy vezényletével eljátszották Erkel Ferenc Bánk-Bán fantáziáját, a Himnusz és végül a Rákóczi indulót. Ezzel a lelkes emlékül-ünnepély véget ért.

történelmi megemlékezése után, Péter Miklós tűzharcos szavalt egy időszerű verset.

Utána Szabó János képviselő emelkedett szólásra. Beszédében kifejtette, hogy az aradi 13 órok példakép nemzetünknek. Egy nemzet történetében mindig vannak göröngyös, nehéz szakaszok. Ma is ilyen utat járunk, 94 év előtt is. Mindenkinek részt kell vállalnia a küzdelemből. Ki kell tartanunk — mondotta —, mert csak így leszünk alkotó munkásai a boldog, egészen felszabadult Nagymagyarországnak!

A képviselő beszéde után, Takács Endre nemzetvédelmi keresztes szavalt el Pappváry Elemérné: Magyar Hiszekegy c. költeményét.

A befejező beszédet Soltész Kálmán tartotta s beszédében a megvalósítandó magyar egységről beszélt. A levéte-zenekar a Szózatot játszotta befejezésül és a zászlókivonulással ért véget a szép s gazdag műsor hazafias ünnepség.

tással énekelte el a „Mind hősök voltak Ok...” című alkalmi dalt, majd Balázs Zsigmond tanár tartotta meg ünnepi beszédét. Balázs Zsigmond beszédében színesen tárta fel a 94 évvel ezelőtti történeteket. Aradot magyar gotának nevezte és fegyverletétel szomorú napjait élénk színekkel ecsetelte.

Ezután az NMK Carmen dalkara munkás indulót énekelte el, majd Ábrányi Emil „Október 6” című versét szavaltta el Kiss István szép sikerrel. A zárószót Gnädig L. mondotta, lelkes szavakkal vázolta a jelen háborúját, összehasonlítva a szabadságharc diadális emlékeivel, kifejtve azt, hogy az esetleges elcsüggedésnek jelenleg semmi alapja nincs és nem is lehet.

A szép ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

Városi Villamosmű

Arad a magyar gyász városa

Kedden délután félégyszer tartotta október 6-i ünnepségét a Városi Villamosmű Sánc-utcai székházában, amelyen az alkalmazottak kivétel nélkül megjelentek. A Mi-atyánk közös elmondása után, Kiss

János igazgató tartotta meg ünnepi beszédét. Beszédében emlékezett a vértanúkra. — Kijelentette, hogy Arad a magyar gyász városa, amely fölött 1849-ben is fekete felhők gomolyogtak, ma nemkülönbben állandó gyászban él. Örök példakép az Aradi Tizenhárom a haza oltárán hozott áldozatok között.

A lelkes és szépen felépített, gondolatokban gazdag beszédet szavaltatok és énekszámok követték. Az ünnepség végén Lörinczy László száza-

Házat, birtokot, szőlőt
eladni, venni
akar, keresse fel
PRAGER ügynökséget
Teleki-utca 38. szám.

dos mondott záróbeszédet, majd a műsor a Himnusz közös elneklésével ért véget.

Aradiak Nagy Sándor emlékművénél

Szerdán délelőtt 11 órakor az Aradról Nagyváradra menekültek csoportja gyűlt össze a Nagy Sándor-utcában, ahol Nagy Sándor József szülőházának emlékművét már előzőleg Nagyvárad város részéről babérkoszorúval megkoszorúzták. Az aradiak szintén babérkoszorút hoztak, amelyet egy magyar ruhába öltözött kislány és kis leány tartott a kezében. Az ünnepelő közönség néma csendben felsorakozott az emlékmű előtt és Patkó Imre polgári iskolai tanár Szilágyi Dezső az Aradi Társaság ügyvezető elnökével együtt az emlékműre helyezte a koszorút. Ezután Patkó Imre megható beszédet mondott a vértanúk szomru sorsáról, megemlítve azt, hogy még most is idegen uralom alatt áll Arad városa, amely felé a Váradra menekült aradiak vérző szívvel tekintenek. Az ünnepség végén az egybegyűltek elneklékelték a Himnuszt, majd Boross Károly Honsz. titkár vezetésével elvonultak az emlékmű előtt.

A MAV Turul ünnepsége

A nagyváradi MAV munkások és művészi tisztviselők „Turul” elnevezésű önképző egyesülete a vasuti műhelyek kulturtermében igen kedves és megható ünnepet tartott 1849 október hatodika emlékére. Az ünnepi beszédet Balogh József főmérnök, fűtőházi főnök mondotta, ki tanulságosan kifejtette, hogy az osztrák és orosz világbirodalmi erőkkel szemben hogyan kényszerült küzdelemre a magyar nemzet önfenntartó akarata, s hogyan következett el az október hatodiki tragédia, melyből azonban annál tisztultabb erővel emelkedett föl ismét a magyarság élete. Az idegen nevű vértanúk annak az emléket is hirdetik, hogy a magyar nemzet eszményeit a közénk jött idegenek is önfeláldozó érzéssel meg tudják szeretni. A beszéd mély hatást keltett a jelenlétben. Gyönyörűen szerepelt a munkások énekkara négyzben is Kovács tanár vezetésével, aztán igen hatásos volt a munkások Vince László által vezetett zenekarának a szereplése. Bájos jelenség volt a kis Imre Mária szavallata, aztán megható a Nagy Béla éneke. Jándy Károly szertartásfőnök zongorakísérettel mellett. Megrázó erejű volt az is, ahogyan Tahács Endre műszaki segéd-tiszt Papp-Váry Eleménné „Magyar Hírszekegy” című költeményét szavallta. Az előadáson szép és lelkes közönség vett részt, a munkások és családtagjaik s több előjárójuk is. Az előadóterem kellemes feltűnést kelt pompás berendezésével, mely mind a munkások önkéntes buzgóságának az alkotása.

Ünnepségek a fővárosban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar kormány tagjai az október 6-ki nemzeti gyásznap alkalmából megkoszorúzták gróf Batthyány Lajos, vitéz jakfai Gömbös Gyula és gróf Teleki Pál sírját. Az ünnepélyes kegyeletos aktuson Kállay Miklós miniszterelnök vezetésével a kormány több tagja, valamint az államtitkári kar és a MÉP vezetősége vett részt.

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A budapesti egyetemi és főiskolai ifjúság az idén is a hagyományos szellemben ülte meg az aradi 13 vértanú emlékünnepét. Délelőtt az ifjúsági szervezetek koszorút helyeztek el a Pázmány Péter tere levő egyetemi hősi halottak

emlékművén. A délelőtti folyamán az ifjúság résztvett a pesti Vigadóban rendezett emlékünnepben, amelyen többek között megjelent Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatási miniszter, Bor-

nemissza Géza iparügyi miniszter és Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter. Az ünnepi beszédet dr. Fülel Szántó Endre egyetemi nyilvános rendes tanár mondotta.

Az Országos Katolikus Nagygyűlés III. befejező gyűlése

Az Országos Katolikus Nagygyűlés tanácskozásai kedden este a Vigadóban megtartott harmadik nyilvános ülésével ért véget. A záróülésen megjelent József főherceg, Kállay Miklós miniszterelnök, Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásiügyi, Bornemissza Géza iparügyi miniszter, Szombathelyi Ferenc, a vezérkar főnöke, Bély Alajos, az ifjúság országos testnevelésének vezetője is.

Szerdai Jusztián megnyitóját után Tompa Ferenc egyetemi tanár mondott beszédet „Dolgozzunk a magyar jövőért ifjúságunkkal” címmel. Jövünk, fajtánk fennmaradásának záloga a gyermek. A bölcs és józan állampolgárnak ez a legfőbb törvénye. A magyar jövőt építjük, ha önfeláldozó, de ugyanakkor öntudatos magyarságra neveljük Krisztus szellemében gyermekeinket. Ezt a nevelést kell folytatni otthon, a családi körben, az iskolában és az életben.

Távol kell tartani ifjúságunktól minden mulandó értékű, máról-holnapra változó politikai eszméramlatot. Ifjúságunk lelkében nem lehet más fogalom, mint az Isten és haza fogalma.

Ezután Czilléry Péter dr. kir. közjegyző tartott előadást, amelyben a ke-

reszténység és a magyarság szoros egységét fejtegette.

Czapik Gyula egri érsek a katolikus öntudatról és építőmunkáról beszélt. Riadót akar fűjni, de ez a riadó nem mások ellen irányul, csak a katolikus tábor akarja erősíteni és felrázni az öntudat erejével. A katolikus legfontosabb feladata ma a hitélet és erkölcsi élet elmélyítése. Ezért a katolikus nagygyűlésről üzeni elősorban a papoknak, hogy minden idejük, minden munkájuk erre irányuljon. Majd kifejtette statisztikai adatok alapján, hogy a katolikus többségben van ebben az országban. Kijelentette, hogy a katolikusnak azon kell dolgoznia, hogy a felekezettel békés egyetértésben ugyan, de mégis, számarányának megfelelő értékelést nyerjen az élet minden vonalán.

Mihálovics Zsigmond ismertette az Actio Catholica munkatervét, amely az idén a Csaláért-Hazáért-Egyházért jelzést viseli homlokán.

Végül Szerdai Jusztián zárószavai fejezték be a háromnapos gyűlést, amely a főgyűlésen kívül számos bizottsági és szakmegbeszélést is magában foglalt.

Lesz-e 20 millió magyar?

Szaporodás tekintetében a magyarság csak keleten teljesíti kötelességét...

150.000 magyar magzat és 1600 magyar anya pusztul el évente a mesterséges beavatkozás következtében

Valamikor, meghaladott Rákosi Jenőnek, a nagy magyar újságírónak volt igen kedvelt gondolata a „30 milliós magyarság”. Sajnos, akkor vetődött fel ez a gondolat, amikor a szociális kérdés még rendkívül kérdéses volt, és a dolgozó magyarok ezrei vettek vándorbotot a kezükbe, hogy az „új hazában” keressék azt, amit a régi nem tudott nyújtani.

Hogy mit jelent a nemzet a jövője szempontjából a szaporodás, nem kell hővel fejtegetni. Illetve nem kellene. Mert csak egy pillantást kell vetnünk a népeledési statisztikára, össze kell hasonlítani a környező nemzetekkel a képet és feleletet kapunk arra, milyen szerep várhat ráink a jövőben. Legutóbb az Erdélyi Párt udvarhely-megyei és székelyudvarhelyi tagozatának ülésén foglalkozott Bálint József dr. országgyűlési képviselő ezzel a kérdéssel: „Lesz-e 20 milliós magyarság?” címen.

Előzetésének tárgyát öt gondolatra alapozta: nemzetek, népek élete a számok tükrében; sőtét felt a magyar társadalom lelkén: az életmegakadályozás jogosságának elméleti; mit szól hozzá Krisztus és mit a nemzet; van-e megoldás, van-e kiút. Kifejtette, hogy a fajok, népek, nemzetek igazi élet-halál harca a szaporodás frontján megy végbe. Régi római és görög példákra hivatkozott, ezeknek a népeknek pusztulásait a gyermekiszony idézte elő. Keletről szaporodó barbár népek törtek előre e az

új barbár vér, a klasszikus kultúra és a kereszténység egyesüléséből alakult ki azután az európai és a nyugati műveltség. Ez az 1500 éves tragédia megismétlődött a francia népen. Idézte Petain tábornok szavait: „Tulajdonoson kevés gyermekünk volt... A győzelem óta az élvezet felülkerekedett az áldozatkészség szellemén. Többet követeltünk, mint amennyit megszolgáltunk. Ma ezért minket a legnagyobb szerencsétlenség...”

Bálint képviselő ezután megállapította, hogy a szaporodás két tényezőtől függ: a születések és halálozások számától. A népesség születésekkel szaporodik, ez azonban elérhet olyan minimumot, amelyen alul már nem képes kiegyensúlyozni a halálozást és megkezdődik a nép lassu fogyatkozása. Ez a határ 17,4 százalék születési arányszám, vagyis az egy év alatt 1000 lakosra eső születések száma.

A magyarság 50-60 évvel ezelőtt még vezetett születési arányszámot, a század elején azonban már az első helyről a 10-ik helyre süllyedt és 44,1 százalékos arányszámáról visszacsúszott 20,1 születési arányszámra. Ez az arányszám abszolút számokra és a történelmi Magyarországára átszámítva, félmillió embervesztést jelent évente, sőt az azóta bekövetkezett szaporodás-csökkenést tekintve véve, eléri 800 ezret, ami megfelel az elmúlt világháborúban elpusztult katonáink létszámának. Nem vizsgálható, hogy más államok helyzeté-

még rosszabb ilyen tekintetben, mert szomszédaink, ellenfeleink jobb arányszámot mutatnak. Két magyar gyermek születése átlag 3 román és szerb és 4 orosz születés esik. Számunkra tehát a legsürgősebb fajvédelem: mindenekelőtt szaporodni. Hiteles adatok szerint 180 ezer születéssel szemben 150 ezer magyar magzatot és 1600 magyar anyát pusztítanak el évente mesterséges beavatkozással. Meg kell indítani hát a propagandát, divatná kell tenni a gyermeket és helyre kell állítani a gyermek utáni természetes vágyat. Az 1941. évi 4. sz. Statisztikai Évkönyv szerint a magyarság csak keleten teljesíti kötelességét. Országos viszonylatban első helyen áll Csikmegeye 12., Maros-Torda 11., Háromszék 10. Udvarhely 9 százalékkal. Tehát a magyarságot a pusztulástól a Székelyföld mentheti meg. A szaporodás fokozására két megoldás kínálkozik: családvédelmi reformokkal az anyagi bázis megteremtése és lelki megújítással a magyar életszolgálat hősi állalása.

A 20 milliós magyarság valóságát csak az fogja igazán szolgálni, aki fenntartás nélkül szolgálja Krisztust.

Megtartotta őszi konferenciáját a katolikus püspöki kar

A Magyar Kurir jelenti: A magyarországi latin és keleti szertartású római katolikus püspöki kar szerdán tartotta szokásos őszi konferenciáját a bíboros hercegprímás elnökletével. A püspöki kar ragaszkodással emlékezett meg a Kormányzó úr 75-ik születésnapjáról, majd megválasztotta az Actio Catholica ügyvezető elnökét Czapik Gyula egri érsek személyében. Megtárgyalta a püspöki kar a papság néhány időszakos felvetelt kérdését és örömmel vette tudomásul Boldog Margit szentté avatási ügyének jelenlegi állását. Elrendelte a püspöki kar, hogy október utolsó vasárnapján mindenütt ajátosságot tartanak a Boldogságos Szűz tiszteletére az igazságos békéért.

Eltemették Lobotka Pált, a székesegyház volt sekrestyését

Nagyvárad, október 7. Ma délután 4 órakor temették nagy részvét mellet Lobotka Pált, a római katolikus püspök székesegyház volt sekrestyését. Már hosszabb idő óta betegeskedett és kedden délután 63 éves korában meghalt. Negyvenkét évig szolgált mint sekrestyés a székesegyházban. Ebben a szolgálatban utódja volt nagybátyjának, Lobotka Istvánnak, aki öt nevelte és örökre fogadta, aki szintén több évtizeden keresztül volt a székesegyház sekrestyésé. Mint férfi és reverenda szabó is kiváló volt.

Lobotka Pált mindenki nagyon szívesen, hűséggel és komolyan végezte munkáját. Nemeskedésű, felettesei, hanem a katolikus közönség is nagy tisztelettel volt iránta. Vallásos buzgalma is példás volt. Hetenkint végzett szentgyónást gyóntatójánál Imrik Zoltán kanonoknál.

Az elmúlt télen elhagyta szolgálatát, mert nem tudta gyengélkedése miatt ellátni úgy mint ő szeretne volna. Ezóta elvonult a káptalan által kapott lakásába és igyekezett hősies lélekkel viselni betegségét.

A temetési szertartást dr. Lindenberger János nagyprépost vezette papí segédlettel. Temetésén nagyszámú közönség jelent meg a káptalannal az élen.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
 3 hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

TANÁRI KINEVEZÉSEK. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Becsy Zoltán* nagyváradai állami gimnáziumi, *Becsy Zoltánná sz. Bertalan Sarolta* nagyváradai állami leánygimnáziumi helyettes testnevelési tanárokat állami rendes testnevelési tanárokká nevezte ki.

MÜLLER GÉZA A KOLOZSVÁRI VÁROSI VÍZMŰVEK UJ IGAZGATÓJA. Vass Emil mérnök, a kolozsvári Városi Vízművek igazgatója, betegsége-re való tekintettel nyugdíjaztatását kérte és megvált a város elnökségétől. A távozó igazgató helyébe dr. Keledy Tibor polgármester Müller Géza mérnököt, igazgatóhelyettesét nevezte ki.

SZÉKELY KONGRESSZUSZ RENDEZNEK A JÖVŐ ÉVBEN. A Magyar Tudósító jelenti: A jövő esztendőben a székelység különleges problémáinak megbeszélésére Székely Kongresszust tartanak, amelynek előkészületei már folynak. A székely erkölcsi testületek anyagi hozzájárulásából fedezik a kongresszus költségeit. A székely gyermekek már most megzavazzák azokat az összegeket, amelyekkel a fontos kongresszus megtartásához hozzájárulnak.

Az ötvenéves embernél reggelenként felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű bérukulást, kielégítő gyomormozgást, jó étvágyat és nyugodt alvást biztosít, s így a közérzetet gyakran igen kedvezően befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!

A TUZHARCOS SZÖVETSEG nagyváradai főcsoportja a *Magyar Lapok* október 5-i számában a nagyváradai társadalmi együttműködés és az NMK működései által rendezett értekezési ülésén „Magyar egység” napra vonatkozó közlésével kapcsolatban annak közlését kérte, hogy vitéz *Papp Sándor*, *Bodó Albert* tűzharcos tisztok és *Tolnay János* a tűzharcos szervezet kiküldöttjei voltak. A vitézi széklet vitéz *Szentmártoni-Szathó Széver* vitézi székeltartó képviselte.

HIRDETÉS. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Buharati és Textiliparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy az október havi cérna- és szén-kiutalás megkezdődött. Elnökség.

ZATONYRA FUTOTT TÖRÖK GÖZÖS. Ankara. (MTI) A Német TI jelenti: A Yilmaz nevű 3000 tonnás török gőzös szerdán Gallipoli közelében zatonyra futott. A legénység megmentésére mentőhajókat küldtek ki.

FELOLDOTTÁK A DÁNIAI OSTROMÁLLAPOTOT. — Koppenhága. (MTI) Az Interinf jelenti: A Dániában kihirdetett ostromállapotot október 6-iki hatállyal feloldották. Az ostromállapot feloldása után is érvényben maradnak azonban a sztrájk- és gyűléstiltalom, valamint a dán véd-erő egyenruhájának nyilvános viselését eltiltó intézkedések.

A KOLOZSVÁRI PÉKEK NEM CSOMAGOLJÁK PAPIRBA A KENYERET. A Magyar Tudósító jelenti: A kolozsvári ipartestület sütőipari szakosztálya közgyűlést tartott, amely kimondta, hogy a papírhányra való tekintettel, de azért is, mert a kenyér rögzített árában nincs benne a papír, a jövőben nem csomagolják be papírba a kiszolgáltatót kenyeret. Kéri a közönséget, hogy vigyen magával minden esetben csomagolásra alkalmas papírt vagy takarót.

PÉNZBEN IS BEFIZETHETŐK A SZÁMLAILLETEKEK. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a számlailletekeket a jövőben a pénzügyigazgatóságok engedélye alapján pénzben is lehet fizetni. A rendelet a hivatalos lap mai számában jelent meg.

EGY REGI RÓMAI MAGÁNHÁZ ROMJAI. Rómából jelentik: Óvóhely-építés alkalmával egy Krisztus előtti I. vagy II. században épült ház maradványaira bukkantak. Feltárták egy tágas terem sarkát, melynek falait pompéji jellegű díszítések ékesítik. A díszítések közt: építészeti elemek, női alakok és állatbrázolások szerepelnek. Rómában eddig kevés ilyen pompéji jellegű díszítést találtak. A falakon talált freskókat óvatosan lefejtették és a római kormányzóság múzeumaiban helyezték el. Egyben elhatározták, hogy restaurálják a Cesi palotával szemben levő házat, mert az Polidoro de Caravaggio szép munkája.

SZÍNHÁZ

Kiss Ferenc vendégjátéka a Szigligeti Színházban

A Szigligeti Színházban két estén át zafolt házak előtt játszotta *Kiss Ferenc*, a Nemzeti Színház művésze *Lucifer* szerepét *Az ember tragédiájában*. A tagadás szellemének megnyilatkozásai új életre keltek az ő tolmácsolásában a gyönyörű dikciója élesen bevillágitott a költő elgondolásainak mélyébe. Hatalmas egyénisége, játékanak fölényes ereje magára emelte az előadás színvonalát és a közönség elragadtatással ünnepelte a nagy művészt, aki mellett a társulat tagjai is dicséretreméltó igyekezettel adták tudásuk legjavát.

Színházi iroda közleményei

Tábornokné az idei budapesti színházi évad legnagyobb sikere, az Uj Magyar Színház szenzációs ujdonsága, csütörtökön este bemutató bérlet keretében kerül színre. Szabó Ernő rendezésében. Antal Erzsébet, Hamvai Lucy, Kemény Gizi, Göndör Klári, Szabó Ernő, Gulácsy Albert, Lendvai Lajos, Halassi Gyula és Barna György játsszák a főszerepeket. A *Tábornokné* pénteken A-bérletben, majd egy hétig bérletszűnetben van műsoron, vasárnap délután is.

Mondj igazat, a tavalyi szezon nagysikerű vígjátéka *csak felnőttek* számára szombaton délután egy-egyed 4 órákor megy, filléres hely-árákkal.

Sasfiók, *Kiss Ferenc* és *Fülp Katóval*, December hónapban Rosztand halhatatlan művét, a „Sasfiók”-ot újítja fel a színház Fülp Katóval, a

kolozsvári Nemzeti Színház tagjával a címszerepben és *Kiss Ferenc*cel, aki egyúttal a darab rendezését is elvállalta.

MÉG VALTHAT BÉRLETET a Szigligeti színház 1943-44-es évadjára és így biztosíthatja egész évi olcsó szórakozását. Bérleti-estékre egyetlen szabad páholy van még, azonkívül néhány zsöllye és korszék. Felhívjuk tehát a n. é. közönség figyelmét, hogy aki még bérelni óhajt és így biztosítani akarja olcsó helyét a budapesti vendégművészek bérleti előadásaira is — amiket az idén minden ráfizetés nélkül kapnak a bérlet jelentése bérletigényét a színházi irodában *Tolnay K. Emil*nél, délelőtt 11-től 1-ig. Telefon 25-30.

NETI MŰSOR:

Csütörtökön este háromnegyed 7 órákor: *Tábornokné* (bemutató bérlet 2.)
 Pénteken este háromnegyed 7 órákor: *Tábornokné* (A-bérlet).
 Szombaton délután egy-egyed 4 órákor: *Mondj igazat*. (Filléres.)
 Szombaton este háromnegyed 7 órákor: *Tábornokné*.
 Vasárnap délután és este: *Tábornokné*.
 Hétfőn este háromnegyed 7 órákor: *Tábornokné*.
 Kedden este háromnegyed 7 órákor: *Tábornokné*.
 Előkészületben: a *Nevelés aszszony*.

Zilahi Lajos színművének filmváltozata!

A SZÜZ és a GÖDÖLYE

Főszerepben: Bajor Gizi, Karádi, Páger, Csontos
 Ma, csütörtöktől az APOLLO-ban

Előadások kezdete 3, 5, 7 órákor

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1943. okt. 14., d. e. 11 órára, a másodikat 1943. okt. 21., d. e. 11 órára a városi közraktárban (Thaly K.-u. 2.) kifizűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlattevő hirtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell kifizetni.

Nagyvárad, 1943. okt. 5.

A kiadmány hitelűl: *Molnár* kiadó.

Kuszena Frigyes
 végrehajtó.

A nagyvárad kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság
 18.667—1943. tk. szám.

Árverési hirdetmény

Szojka Árpádné végrehajtónak Lukács János és neje, szül. Tyepák Margit végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 400 pengő tökéketelés és járuléka behajtása végett a Nagyvárad thj. városban fekvő és a nagyvárad 8785. számú tkvi betétben A + L sorszám s 3862/60 hrszám alatt felvett 69.5 négyzetöl területű házhely Velencén 2400 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1943. évi november hó 17. napján délelőtt 9 órákor Nagyváradon, a telekkönyvi hatóság helyiségében (Széchenyi-tér 14. sz. 25. ajtó) fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, amelyet a magasabb ígért ugyanaunyi %-ára kell kiegészíteni.

Nagyvárad, 1943. évi július 28.

Dr. Porteleky Ferenc sk.
 kir. járásbíró.

KORONA Filmszínház
 Péntektől

RÉGI SZÉP IDŐK

ZORO és HURU (Pat és Patason) a kacagtatás világhajnokainak legújabb és legjobb filmje
 Előadások kezdete 3, 5, 7 óra. Elővételi pénz ár mindennap 11-12 óráig

Csütörtökön utoljára:
Kölcsönadó élet

SPORT

Kitűnően sikerült a NAC „Felszabadulási Sportnapja”

Dél előtt kegyeleti staféta, délután nagyszerű a létkai verseny és pompás labdarugó mérkőzés gyönyörködtette a közönséget

Oktober 6 teljeseen a sport jegyében zajlott le Nagyváradon. Már dél előtt 9 óra tájban nagy tömeg gyűlt össze a Szent László-téren s nagy érdeklődéssel figyelte a kegyeleti stafétához való készülődést. Fél tíz tájban egymásután érkeztek a váltófutáshoz benevezett csapatok. Elsőnek a csendőrskola futói jelentek meg a színhelyen, majd a Levente Egyesület két csapata jött katonás

rendben, már futáshoz öltözködve. A hadapródiszkola három csapattal képviseltette magát, katonai gépkocsikon érkeztek meg, majd feltűnt a NAC és a MÁV labdarugói csapata és a gépgyári középiskola hordóingos stafétái. Végül is II csapat állt rajthoz az Országzászló előtt, hogy 10 váltással koszorut helyezzenek a sükesegyhá előtt álló Szent László szoborra.

Elindul a kegyeleti staféta

Katonás fegyelemmel, jó rendezéssel, karikaesapásszerűen helyezkednek el a váltások és pontosan 10 órakor rajtol az első csoport. A futók előtt katonai autón kürtös jelzi végig az utvonalon a staféta elindulását. Kétoldalt az utvonalon óriási közönség gyűlt össze és hangos esztakiáltásokkal biztatják az egyes futókat. Már az első szakaszon nagy küzdelem fejlődött ki. A kitűnő hosszútávú futó gépipariskolás Gáll vezet a hidon, de a Bémer-téren elibe vág a NAC Lórántja s a Nagy Sándor-utcai váltásnál már 10 méteres előnnyel veszi át Bárdosi a botot. A következő szakaszon feljön a hadapródok A csapata is, Ferenczi és Halász ismét előnyt harcolnak ki. Közben Izsépi hadapród bukik s ezzel is nő a NAC előnye, melyet Perényi még fokoz és Sárvári már 30 méter előnnyel indul. A mezőny a Schlauch-tér után már jól szét húzódott. Az élén Mészáros, Ónody, majd Szegedi megerősítik a NAC elsőségét, a második helyért a hadapród iskola A és B csapata, a gépipari középiskola és a NAC II. csapat küzd. Az utolsó váltásnál tisztázódik végérvényesen a sorrend, amikor

Bodola 40 méteres előnnyel fut a célba elsőnek, utána szoros egymásután felzárkózva a 2. a hadapródiszkola A csapata, 3. a gépipari középiskola, 4. a hadapródok B csapata, 5. a NAC II., 6. a csendőrskola.

NAC—Budapest 7:2 (3:1)

Énekes játékezőtő sípjelére így álltak fel a csapatok: NAC Vécsei — Mészáros, Lóránt — Szegedi, Juhász, Deményi — Perényi, Barna, Sárvári, Bodola Tóth III., Budapest: Polócz — Olajkár I, Bíró — Horváth, Balogh, Urhegyi — Lukács, Krajnay, Bonyhádi, Déri, Kovács II.

A NAC lendül azonnal támadásba s szép összjáték után Perényi lö méltó, majd Matyi fut le remekül s beadását Sárvári lövi mellé. Utána Lukács ad le messzi lövést Vécseinek, de Dolfi a helyén van. Nagy NAC főlény alakul ki a 11. percben születik meg az első gól.

Tóth Matyi remekül lefut, beadására Bíró és Barna egyszerre ugrik, a csatár feje pontosabb és már is táncol a labda Polócz kapujában. — (1:0.)

Ezzel szárnyakat kap a NAC csatár és újabb gólt ér el.

A 14. percben Juhász szökteti Bar-

nát, a balösszekötő átmev Déri és Urhegyi, Sárvári elé talál, ő Baloghot hagyja jaképnél és 15 lépésről hatalmas fúró ragaszt be a jobb felső sarokba. (2:0.)

A gól után a pestiek is támadnak, de csak szögletet érnek el. Majd Barna lö kapufát. A 25. percben Bonyhádi tör kapura, a nagy kavardás miatt a játékezőtő feldobja a labdát Vécsei kapuja előtt két lépésre, de Mészáros kivágja. Ezután változatosabb a játék s egy pesti támadás után *Bonyhádi átadásából Kovács II (Ferencros) szép gólt lö. (2:1.)*

Most a NAC megint rákapcsol s a 42. percben Mészáros szabadrugását Sárvári Olajkár elől Perényi elé feleli s a szélső 6 lépésről élesen a jobb sarokba feleli. (3:1.)

NAC támadással ér véget az első félidő.

A II félidőben még jobban kidomborodik a NAC szép stílusa, egysé-

ges, lapos játéka, úgyhogy helyenkint a pestiek szinte alárendelt szerepet játszanak. Így az eredmény nem késleltetik soká.

A 9. percben Lóránt, aki a Deményi helyén játszik 30 méterről váratlanul kapura lö. Polócz vetődik, de a lapos lövés a hóna alatt becsúszik. (4:1.)

Utána mindjárt újabb gól lehetne, de Perényi előzékenyül a helyzetet s így csak a 16. percben nő az eredmény, amikor Szegedi kiugratja Sárvárit s a középcsatár közlelől felmagas gólt lö. (5:1.)

A 18. percben Barna szökteti Perényit, ő bead és Sárvári 18 méterről a haljelsarokba bombáz. (6:1.)

Igy születik meg a 7-ik gól is. *Barna futtatja Perényit, ő átjátssza Bíró és sarokkal Szegedi elé csuszát, a fedezet Sárvári elé talál és már is sah-matt, illetve gól. (7:1.)*

A 39. percben elentámadásba megy a vendégesapat, a kis Lukács jó labdát kap Bonyháditól s néhány csel után szép gólt lö. (7:2.)

Erősen kezd alkonyulni, a türelmetlenebb közönség már vonul is kifelé s mezőnyjáték után ér véget a II. félidő.

Bírálat:

Nem volt nagy iramu mérkőzés, azonban mind ennek ellenére sok helyen egészen szép játékot láttunk. Különösen a NAC volt elemében, amikor öszedolgozott egységével az első perctől az utolsóig uralta a helyzetet. A pesti csapat széteső volt és sokszor csak vergődött és csapkodott a zöldfehérek magasiskolája között. A pesti csapatból Bíró, Lukács, Déri és Kovács II játéka emelkedett ki.

Nyitkozatok:

Kiss Ferenc, a Nemzeti színház tagja, mint a Szigligeti Színház vendége is végig nézte a mérkőzést és ezeket mondotta: *Még most láttam a NAC-ot először játszani s őszintén mondhatom, elragadtott ez a helyenként szinte szemképrázató labdakezelés, pontos passzolás és ötletes összjáték.*

Rónay Ferenc edző: A csapat jól együtt van, erősebb pesti válogatotat is megvertünk volna. A játékezőtő nagyszerű volt.

RÁDIO

PÉNTEK, OKTÓBER 8.
Budapest I.

- 6.00 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torna. Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, orosz és szerb nyelven.
- 8.30 A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rádióiskolája.
- 10.15 A folyamerők szalonzenekara.
- 11.15 Bálint Dezső hegedűl.
- 11.40 Papp Antal dr előadása.
- 12.10 A Melles Béla-zenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Légierők fuvószzenekara.
- 15.05 Scvinszky László szalonzenekara.
- 15.30 Bernáth Aurél előadása.
- 16.15 Vécsey Ernő táncgyűjtése.
- 17.00 Dal, tánc, hangulat.
- 18.00 Német hallgatóinknak.
- 18.20 Magyar népművésika.
- 19.00 Anna. Szimfónia.
- 19.40 Elfelejtett magyar zenemű.
- 20.40 Balla Antal előadása.
- 21.00 Halmos István éneke.
- 22.40 Szórakoztató zene.

Kávéházakban és étkezdékben adja, Magyar Lapok Rt.

Pk. 7319—1943.

Arverési hirdetmény

Adria Biztosító Társulat végrehajtó javára 291.60 pengő követelése és jár. erejéig 1943. évi október hó 13 napján délután 5 órakor Komádi községben adós tanyai lakásán budapesti központi kir. járásbíróság 315197—1943. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 3000 pengő becsértékű alábbi ingóságok: 2 ökor biróllag elárvereztetnek.

Berettyóújfalú. 1943. szeptember hó 21-én.

FARAGÓ ANTAL,
kir. bír. végrehajtó.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Ócska rugót, hencsert, magas áron veszek. Rimanóczy-utca 5. kártyos 830
Eladó betegség miatt, tüdőszanatórium közelében, kis szőlő lakással, fele terméssel, Ara 24.000 pengő. Özv. Taty Sándorné, Szigligeti-utca 12. Telefon 28—74. 841

Kombinált szoba, konyha, rekámer eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 725

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű fergek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel, Jakab műszerész, Koseuth-utca 5. 729

Allást nyee

16—20 éves ifjakat és munkásnőket felvesz a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezni lehet a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 830

Szerény igényű gyermekszertető idősebb női kis háztartásomba felveszek. Cim a kiadóban. 838

4 középiskolát végzett intelligens fiút tanulóknak felveszünk. Cim a kiadóban. 837

Gyakorlott gyors- és gépirónót felvesz november 1-re a Nagyváradai Bábaképzőintézet. 836

Oktatás

Szent László gimnázium IV., V. és VI. osztályába járó egy-egy diákot korrepetálásra jutányosan vállal nagy gyakorlattal rendelkező tanár. Cim a kiadóban. 817

Okleveles tanár vállalja 1—2 magánb. rendes tanuló előkészítését. Beothy Odón-u. 42. 818

Elveszett

Szardán 1 órakor a Szilágyi Dezső-utcánál Negáll-utcáig terjedő útvonalon leestett bicikliről John Knittel. Therese című könyvtári könyv. Becsületos megtaláló jutalmat kap a Magyar Lapok kiadó hivatalában.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztési felelős (budapesti telek):
Dr Paál Árpád Dr Virág Jeromos
Tisztelettel: Szent László-nyomda R-T.
(24/25. sz.)

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám